

Risken för omhändertagande hos hundar av olika ras

The risk of being taken into custody in dogs of different breeds

Caroline Stenhede

Skara 2013

Etologi och djurskyddsprogrammet

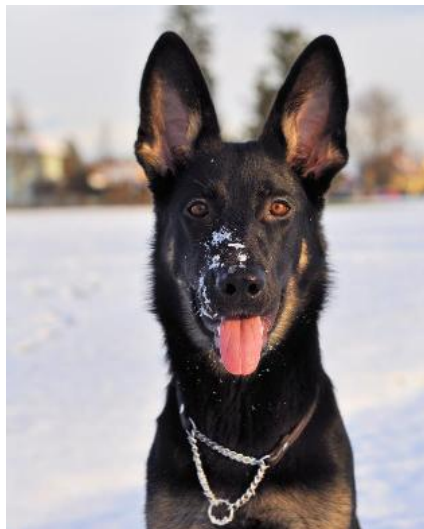

Foto: Caroline Stenhede

Studentarbete
Sveriges lantbruksuniversitet
Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

Student report
Swedish University of Agricultural Sciences
Department of Animal Environment and Health

Nr. 458

No. 458

ISSN 1652-280X

Risken för omhändertagande hos hundar av olika ras

The risk of being taken into custody in dogs of different breeds

Caroline Stenhede

Studentarbete 458, Skara 2013

**G2E, 15 hp, Etologi och djurskyddsprogrammet, självständigt arbete i biologi,
kurskod EX0520**

Handledare: Jan Hultgren

Husdjurens miljö och hälsa box 234, 532 23 Skara.

Examinator: Bo Algers

Husdjurens miljö och hälsa box 234, 532 23 Skara.

Nyckelord: aggressivitet hos hundar, omhändertaganden hos hundar, farliga hundraser

Serie: Studentarbete/Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, nr. 458, ISSN 1652-280X

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap

Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

Box 234, 532 23 SKARA

E-post: hmh@slu.se, **Hemsida:** www.slu.se/husdjurmiljohalsa

---

I denna serie publiceras olika typer av studentarbeten, bl.a. examensarbeten, vanligtvis omfattande 7,5-30 hp. Studentarbeten ingår som en obligatorisk del i olika program och syftar till att under handledning ge den studerande träning i att självständigt och på ett vetenskapligt sätt lösa en uppgift. Arbetenas innehåll, resultat och slutsatser bör således bedömas mot denna bakgrund.

Innehållsförteckning

Abstract.....	4
Inledning.....	5
<i>Introduktion</i>	5
<i>Aggressivitet hos hundar</i>	5
Syfte och frågeställningar.....	7
Metod.....	7
Resultat.....	8
Diskussion.....	10
<i>Omhändertaganden i olika raser</i>	10
<i>Omhändertaganden i olika län</i>	12
<i>Farliga hundar</i>	12
<i>Slutsatser</i>	14
Populärvetenskaplig sammanfattning.....	15
Tack.....	16
Referenser.....	17

Abstract

The 1 st of Januari 2008 a new law came into force in Sweden which made it possible for the Swedish police to take into custody dogs that caused injury or inconvenience. In 2010 Denmark banned 13 breeds because they were considered too dangerous. In early 2013 it was proposed to the Danish parliament to repeal the law, claiming that it was unclear and that there was no evidence that the 13 breeds were more dangerous than other breeds. In Sweden there is no ban on specific breeds but the Swedish Kennel Club renounces the Pitbull terrier because it is considered to have characteristics that are not healthy. The purpose of this study was to investigate whether certain breeds are more commonly represented in arrests of dangerous dogs that could be expected by chance alone. Additional purposes were to investigate if the arrests are more common in any of Sweden's counties, and if there are any discernible recent trends over time. Data on the number of dogs of different breeds arrested during 2010, 2011 and 2012 were collected from police registers and compared to the number of dogs registered by the Swedish Board of Agriculture at the end of each year. Breeds included in the Danish ban and three additional breeds frequently claimed to be dangerous (American bulldog, American staffordshire terrier, Boerboel, Central Asian ovtcharka, Dogo argentino, Fila brasileiro, Caucasian ovtcharka, Pitbull terrier, Rottweiler, Sarplaninac, Staffordshire bullterrier, South Russian ovtcharka and Tosa) were considered as a group and compared to all other purebred dogs and to all mixed breeds. Breed groups and county groups were compared by Chi-square analysis for each year separately. Dog of the selected breeds were more commonly taken into custody than other purebred and mixed breeds (risk ratio>3.7; P<0.001). Arrests were more common in the county of Stockholm than in the counties of Gothenburg and Skåne as well as all other counties together (risk ratio>2.7; P<0.001). However, the proportion of arrests in the county of Skåne increased during the studied period. It is concluded that dogs of alleged aggressive breeds are more commonly arrested than other dogs and that arrests are more common in the county of Stockholm than in other Swedish counties. The study supports the idea that some breeds can be identified as more aggressive than others.

Inledning

Introduktion

Den svenska lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter trädde i kraft 1 januari 2008 och gjorde det därmed möjligt för polismyndigheten att enligt 11 § (SFS 2007:1150) omhänderta hundar för att hindra att de orsakar skada eller avsevärd olägenhet. Om hunden anses kunna vara farlig omhändertas den och testas i en liknande situation som den blivit omhändertagen för (P-E. Karlsson, polishundstjänsten, personligt meddelande, 25 mars 2013). Testet sker dock på ett säkert sätt där inga människor, hundar eller andra djur riskerar att komma till skada (P-E. Karlsson, polishundstjänsten, personligt meddelande, 25 mars 2013). Efter att hunden är testad ger polismyndigheten en rekommendation till ett beslut. Rekommendationen kan innebära koppelvång, ägarbyte, krav på munkorg, avlivning eller något annat som förhindrar att problemet uppstår igen (P-E. Karlsson, polishundstjänsten, personligt meddelande, 25 mars 2013). Malm (2011) tar i sin bok "Farliga hundar" upp fall som beskriver hundägarens maktlöshet när det gäller lagen (2007:1150) om tillsyn av hundar och katter. Boken beskriver hur hundar av en så kallad kampras bedöms utifrån sin ras och inte sina individuella egenskaper.

Enligt media ligger kamphundar bakom den större delen av hundattackerna som sker i Sverige (Nyhetspressen, 2011). Kamphund omfattar i dagligt tal både blandraser och renrasiga hundar. Oftast syftar namnet på hundar som är, alternativt ser ut som, pitbullterrier eller amerikansk staffordshire terrier (Malm, 2011).

1 juli 2010 blev det enligt [den danska...] lagen (2005:259) om hundar (Hundeloven) förbjudet att avla, köpa och sälja 13 hundraser i Danmark, där ibland pitbullterrier och american staffordshire terrier. Dessa raser ansågs vara farligare än andra och skulle därför fasas ut ur landets hundpopulation. I Sverige finns inget förbud mot några specifika hundraser. Dock är det enligt 19 § Djurskyddsförordningen (1988:539) förbjudet att avla fram hundar med extremt stor kamplust, hundar som lätt blir retade och biter, hundar som bara med svårighet kan förmås avbryta ett angrepp eller hundar som har en benägenhet att rikta sitt kampintresse mot människor eller andra hundar. Media målar dock ofta upp hundraser som t.ex. rottweiler (Siksjö, 2013), pitbullterrier (Andersson, 2011) och amstaff/american staffordshire terrier (Ljung, 2013) som farliga hundar eller kamphundar. Det är därför intressant att undersöka om risken för omhändertagande är större för hundar av dessa raser än för andra.

Aggressivitet hos hundar

Hunden härstammar från vargen (*Canis lupus*) (Wayne & Ostrander, 1999; Svartberg & Forkman, 2002), ifrån vilken den ärvt sina tendenser till aggressivitet (Malm, 2006). Hunden är den djurart som människan avlat längst på (Svartberg, 2006) men dess möjlighet att orsaka människor och djur skada finns fortfarande kvar (Malm, 2006). Även om storleken på hunden avgör hur stor skada den kan åstadkomma kan även hundar av små raser vara farliga och orsaka allvarliga skador (Malm, 2006).

Genom avel har många olika raser uppkommit (Wayne & Ostrander, 1999) och i stort delas de enligt Svenska Kennelklubben (2012a) upp i tio grupper efter ursprung och användningsområde, t.ex. terrier, sällskapshundar eller vinthundar. Vissa raser har avlats

för att lättare visa aggressivitet, t.ex. vakt- och skyddshundar samt hundar som avlats för att användas i slagsmål (Malm, 2006). Idag anses dock pitbullterrier vara den enda ras som fortfarande avlas vidare för sina egenskaper i slagsmål (Malm, 2011) och är tillsammans med varghybrider den enda ras som Svenska Kennelklubben (2013b) tar avstånd från, eftersom den anses ha osunda egenskaper.

Aggressivitet är ett av hundens naturliga beteenden och påverkas både av dess arv och av miljön (Netto & Planta, 1997). I en studie av Svartberg och Forkman (2002) anser de att aggressivitet är ett av fem personlighetsdrag som finns hos hundar. Personlighetsdraget skiljer sig mycket mellan raser men även inom raserna (Svartberg, 2006). Hos vissa individer blir aggressiviteten så stor att det inte är acceptabelt för dem i hundens närhet eller för samhället (Netto & Planta, 1997).

Att en hund visar aggressivitet i en given situation kan bero på en lång rad faktorer, så som genetisk bakgrund (Netto & Planta, 1997; Malm, 2011), bristande socialisering (Borchelt, 1983; Malm 2011), att hunden försöker försvara personliga zoner (Malm, 2011), att den känner rädsla (Borchelt, 1983; Malm, 2011), bristande tillit (Malm, 2011), är utsatt för konkurrens om resurser (Borchelt, 1983; Malm, 2011) eller har bristfällig livsmiljö, dess tidigare upplevelser och erfarenheter, förstärkning från ägaren eller andra människor i hundens omgivning, sjukdom (Malm, 2011), smärta (Borchelt, 1983; Malm, 2011) eller hög ålder (Malm, 2011). En studie av Borchelt (1983) visade även att dominansbeteende, dvs. att hunden vill och försöker bestämma, var en anledning till att vissa hundar visade aggressivitet. Ofta har dock aggressiviteten inte bara en orsak utan flera orsaker i kombination med varandra (Malm, 2011).

Alla typer av aggression som kan ses mellan människa och hund kan även förekomma mellan två hundar av samma anledningar, men en hund som är aggressiv mot människor i en viss situation behöver inte vara det mot hundar i samma situation och tvärt om (Borchelt, 1983).

Vad som utlöser aggressivitet är individuellt (Borchelt, 1983). Ofta beror det på att hunden inte är trygg i den situation den befinner sig (Malm, 2011) men t.ex. aggression relaterad till rädsla kan utlösas när hunden ser något skrämmande, vid plötsliga ljud eller när en människa, ett djur eller ett föremål närmar sig snabbt (Borchelt, 1983). Aggressivitet i samband med dominans kan även den bero på flera olika saker och visas på många olika sätt (Borchelt, 1983). Enligt en studie av Borchelt (1983) kan aggression där det handlar om dominans utlösas av att någon försöker bestämma över hunden, då vanligen någon eller några av familjemedlemmarna. När hunden vaktar saker visar det sig oftast när någon försöker ta föremålet från hunden och när det gäller att vakta hemmet eller människor utlöses aggressiviteten vanligen av att någon närmar sig det som hunden vaktar (Borchelt, 1983). Att vissa hundar lättare tar till aggressivitet när de är sjuka, skadade eller gamla beror på att de liksom människor kan ha en lägre toleransnivå när de inte är fullt friska (Malm, 2011). Att aggressivitet förekommer hos vissa hundar kan även bero på ägarnas bristande kunskap och/eller bristande engagemang då aggressivitet många gånger kan bero på att hunden t.ex. inte vet hur den ska bete sig när den möter en annan hund men det kan också bero på att ägaren medvetet eller omedvetet förstärkt aggressiviteten (Malm, 2011).

Sammanfattningsvis beror mängden aggressivitet hos en individ på hur den är avlad, uppvoxen och tränad samt på dess hälsa.

Syfte och frågeställningar

Syftet med studien var att undersöka om vissa raser är överrepresenterade bland omhändertagna hundar samt om det fanns några skillnader mellan Sveriges län. Följande frågeställningar belystes

- Vilka raser är vanligast förekommande vid omhändertagande av hund enligt 11 § lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter? Är det vanligare att hundar som förekommer i Danmarks förbud samt de som i media anses vara farliga omhändertas än andra raser?
- Är det vanligare med omhändertaganden av hundar i vissa av Sveriges län?
- Skiljer sig uppgifterna om omhändertagande åt mellan olika år och kan det utläsas någon trend? Ökar antalet omhändertaganden?

Metod

Litteratur söktes i SLU-bibliotekens internationella databas Web of Knowledge. Sökord som användes var bland annat "dog aggression", "dominance aggression" och "dog temperament". Sammanfattningen och slutsatsen lästes på samtliga engelskspråkiga artiklar som dök upp. Nitton artiklar som ansågs som relevanta valdes ut och hela artikeln lästes i sin helhet. De mest relevanta valdes ut för att ligga till grund för arbetets fakta- och diskussionsdel. Litteratur söktes även på bibliotek och hos olika bokhandlare. Inledningen till böcker om aggression hos hundar lästes och de två böcker som ansågs vara mest trovärdiga och relevanta användes som grund till fakta och diskussion. Tidigare studentarbeten söktes i SLU:s system för elektronisk publicering Epsilon. Ett studentarbete lästes och användes i fakta- och diskussionsdelen.

För att ta reda på vad som stod i media söktes information på www.google.se. Sökord som användes var bland annat "farliga hundar", "kamphundar", "hund bet människa" och "hund bet hund". De artiklar och fora där raser nämndes lästes och fick ligga till viss grund av urvalet av intressanta raser.

Uppgifter om omhändertaganden erhöles av Per-Erik Karlsson på Polishundtjänsten den 25 mars 2013. Uppgifter om registrerade hundar i Sverige vid årets slut tillhandhölls av Jordbruksverket och togs från deras hundregister åren 2010, 2011 och 2012.

Uppgifterna registrerades och sammanfattades i Microsoft Office Excel. Data analyserades statistiskt med hjälp av Chi2-test i Minitab 16 (Minitab Inc., State College, Pennsylvania, USA). Då antalet omhändertagna hundar var lågt, mer än en femtedel med ett beräknat förväntat värde under fem, valdes de 13 mest intressanta raserna ut och testades tillsammans mot de 343 övriga raserna och mot blandraser, så att antalet jämförda raskategorier minskades till tre. De hundraser som omfattas av Danmarks förbud samt några raser som framstår som farliga i media betraktades som de mest intressanta raserna: amerikansk bulldog, amerikansk staffordshire terrier, boerboel, centralasiatisk ovtjarka, dogo argentino, fila brasileiro, kaukasisk ovtjarka, pitbullterrier, rottweiler, sarplaninac, staffordshire bullterrier, sydryska ovtjarka och tosa. För varje raskategori antogs att varje hund omhändertogs som mest en gång under ett år och antalet icke omhändertagna hundar beräknades som differensen mellan antalet registrerade och antalet omhändertaganden.

Fördelningen mellan antalen omhändertagna och icke omhändertagna hundar jämfördes därefter mellan rasgrupperna. För att undvika beroende observationer analyserades data från varje kalenderår separat.

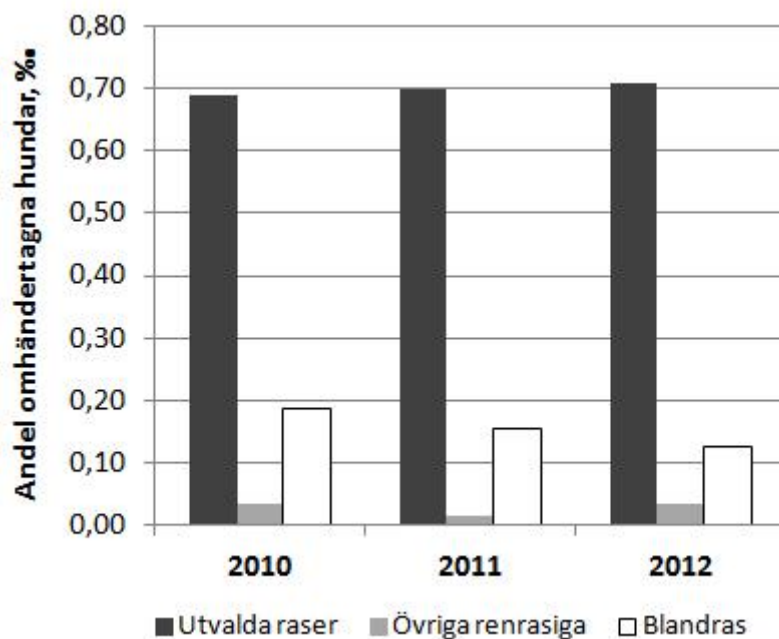
Länen med storstäderna Stockholm, Göteborg (Västra Götaland) och Malmö (Skåne) jämfördes mot övriga län i en liknande analys med fyra länsgrupper. För att undvika beroende observationer analyserades även här data från varje kalenderår separat.

Andelen omhändertagna hundar beräknades för varje raskategori och år samt för varje länskategori och år som kvoten mellan antalet omhändertaganden och antalet registrerade hundar vid årets slut. Andelar för olika grupper jämfördes även genom att kvoten mellan dem beräknades och betraktades som en riskkvot.

Resultat

Under 2010 omhändertogs 58 hundar av tio olika raser och under de följande två åren omhändertogs 51 hundar av nio olika raser respektive 59 hundar av elva olika raser (*Tabell 1*) enligt 11 § (SFS 2007:1150). Totalt sett var andelen omhändertagna hundar 0,087 promille. Andelen var större för de påstått aggressiva raserna än för de övriga raserna (riskkvot mellan 20 och 44) och blandraserna (riskkvot mellan 3,7 och 5,7) under 2010, 2011 och 2012 (*Figur 1*). Andelen omhändertagna blandrashundar minskade något under perioden, medan trenden för övriga rasgrupper inte var lika tydlig.

Fördelningen mellan antalet omhändertagna och ej omhändertagna hundar var signifikant under 2010 (Chi2-värde 106; 2 frihetsgrader; $P < 0,001$), 2011 (Chi2-värde 153; 2 frihetsgrader; $P < 0,001$) och 2012 (Chi2-värde 144; 2 frihetsgrader; $P < 0,001$).

Figur 1. Andelen omhändertagna hundar för tre olika rasgrupper under 2010, 2011 och 2012.

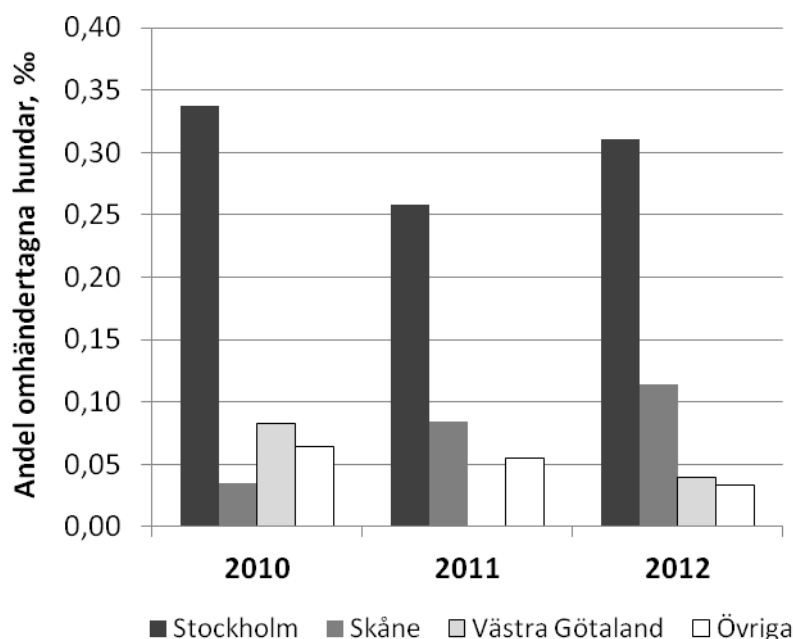

Tabell 1. Antalet omhändertaganden och registrerade hundar av olika raser under 2010, 2011 och 2012.

Ras	Antal registrerade hundar			Antal omhändertaganden		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Amerikansk bulldog	413	481	537	0	1	1
Amerikansk staffordshire terrier	4 015	4 800	5 637	5	7	9
Boerboel	16	27	54	0	0	0
Centralasiatisk ovtjarka	4	4	7	0	0	0
Dogo argentino	286	322	345	0	1	0
Fila brasileiro	29	31	32	0	0	0
Kaukasisk ovtjarka	207	224	246	1	0	0
Pitbullterrier	423	479	546	4	1	1
Rottweiler	13 442	14 516	15 414	5	6	8
Sarplaninac	54	60	78	0	0	0
Staffordshire bullterrier	2 903	3 397	3 876	0	1	0
Sydrysk ovtjarka	6	11	11	0	0	0
Tosa	10	10	12	0	0	0
Övriga renrasiga	408 077	445 387	484 985	14	7	16
Blandras	155 548	174 166	192 783	29	27	24
Totalt	585 433	643 915	704 563	58	51	59

Andelen omhändertaganden var större i Stockholms län än i de övriga länsgrupperna 2010, 2011 och 2012 (*Figur 2*). Andelen ökade betydligt i Skånes län och minskade något i gruppen ”övriga län”, medan trenden i Stockholms län och Västra Götalandslän inte var lika tydlig (*Figur 2*).

Det fanns en signifikant skillnad mellan de fyra länsgrupperna i fördelningen mellan antalet omhändertagna och ej omhändertagna hundar 2010 (Chi2-värde 52,9; 3 frihetsgrader; $P < 0,001$), 2011 (Chi2-värde 45,3; 3 frihetsgrader; $P < 0,001$) och 2012 (Chi2-värde 74,6; 3 frihetsgrader; $P < 0,001$).

Figur 2. Andelen omhändertaganden mellan Stockholms län, Skånes län, Västra Götalands län och övriga län under 2010, 2011 och 2012.

Diskussion

Omhändertaganden i olika raser

Denna studie visar vilka enskilda raser som var vanligast vid omhändertagande i Sverige 2010-2012. Den visar även att de hundraser som omfattas av Danmarks förbud eller framställs som farliga i media tillsammans och i relation till antalet registrerade hundar var de vanligast förekommande vid omhändertagande enligt 11§ (SFS 2007:1150) medan övriga renrasiga hundar var den grupp med lägst andel omhändertaganden. Resultatet tyder därmed på att rasgruppen med de utvalda och påstått aggressiva hundarna är den som i förhållande till sin populationsstorlek har orsakat flest skador alternativt flest avsevärda olägenheter.

Uppgifterna som användes i denna studie bekräftar inte att rasuppgiften i registreringen stämde överens med den i rapporteringen av omhändertagandet. Exempelvis skulle någon av de omhändertagna hundarna av rasen pitbullterrier ha kunnat vara registrerad som en blandras och därför felaktigt bidragit till en synbart hög risk för omhändertagande i rasen. I vissa fall kunde även en hund vid omhändertagandet ha bedömts vara av en kampraser för att dess utseende liknade någon av dessa raser. Som framgår av *Tabell 1* är det exempelvis få registrerade pitbullterriers i förhållande till antalet blandraser i Sverige. På grund av den då förhållandevis lilla urvalsgruppen har varje enskilt omhändertagande av en pitbullterrier en större påverkan på andelen omhändertaganden och felaktiga uppgifter om rasen kan därför lättare ge en felaktig bild av verkligheten. För att få ett säkrare resultat borde uppgifterna ha bekräftats men eftersom Polishundtjänsten inte hade mer ingående uppgifter än de jag tog del av var detta inte möjligt. Det kan diskuteras om inte polisen bör göra en mer grundläggande kontroll av hundarnas ursprung och sedan föra en utförligare statistik över de hundar som omhändertas. På så sätt hade det varit enklare att följa utvecklingen av vilka hundraser som omhändertas.

Eftersom de data som användes från Jordbruksverket var sammanställda i slutet av varje år är det inte säkert att de visade det korrekta antal hundar som var registrerade under hela året. Det har sannolikt registrerats och avregistrerats hundar under årens lopp. Hundarna har dessutom sannolikt blivit registrerade vid olika tidpunkter och därför ingått i populationen under olika lång tid. Det är exempelvis större risk för en hund som varit registrerad under ett helt år att bli omhändertagen medan det är en mindre risk för den som bara tillhört populationen under en del av året. Risken för ett omhändertagande är inte med säkerhet lika stor för hela rasen utan kan variera inom rasen.

I ett studentarbete av Westerlund (2011) beskrevs att det är upp till polismyndigheten att bestämma vilken hund som ska omhändertas för att sedan genomgå tester där hundens nivå av aggressivitet ska bedömas. Eftersom det är upp till polismyndigheten att besluta vilka hundar som ska testas (Westerlund, 2011) påverkas resultatet i denna studie till stor del av polismyndighetens kunskap och värderingar. Den enskilde polisen skulle kunna välja att föreslå ett omhändertagande av en hund av så kallad kampraser men låta en hund av sällskapsras bli kvar hos ägaren trots att det har varit fråga om samma olägenhet. Det på grund av en förutfattad mening om att hundar av kampraser kan vara farligare än hundar av sällskapsras. Det hade därför varit intressant att granska alla de anmälningar som görs där en hund ansetts orsaka skada eller olägenhet för att se om någon eller några raser oftare anmäls för att ha orsakat skada eller avsevärd olägenhet än andra. Genom att granska alla anmälningar skulle inte resultatet i lika stor utsträckning påverkas av polisens värderingar och potentiella fördomar om vissa raser eller vissa slags hundägare. Det kanske i första hand är hundägaren polisen baserar sitt agerande på dock är det osannolikt att polisen skulle omhänderta en hund enligt 11 § (SFS 2007:1150) endast på grund av att ägaren var av en viss typ.

I denna studie fanns ett bortfall av de hundar som ansågs vara alla farligast då vissa av dessa troligen hade avlivats direkt utan att ha testats innan. Eftersom dessa hundar också ansetts kunna orsaka skada eller en avsevärd olägenhet borde även dessa ingått i denna studie för att ge en mer fullständig bild. Men eftersom dessa hundar inte testas för sitt aggressiva beteende fanns de inte med bland polishundtjänstens sammanställning av omhändertagna hundar enligt 11 § (SFS 2007:1150). Även om det finns felkällor är skillnaden mellan rasgrupperna så stor att det inte går att påstå att det är ett resultat utav felkällorna.

Studien visar att andelen omhändertaganden av blandraser tenderade att minska från 2010 till 2012 medan det var svårt att utläsa någon trend för de övriga två rasgrupperna (*Figur 1*). Det hade varit intressant att gå längre tillbaka i tiden för att undersöka om antalet omhändertaganden ökat men det skulle även vara intressant att se om de ökar eller minskar i framtiden. Antalet registrerade hundar har ökat under de tre år som studien omfattade medan antalet omhändertaganden både har ökat och minskat mellan åren (*Tabell 1*). Om antalet omhändertaganden försätter att stanna runt 50-60st om året kommer andelen omhändertaganden troligen att minska även om antalet omhändertaganden förblir det samma. Det kan diskuteras om det eventuellt är polismyndighetens resurser som inte möjliggör fler omhändertaganden under ett år och om problemet med hundar som orsakar skada eller en avsevärd olägenhet är större än vad som kan utläsas av statistiken.

Omhändertaganden i olika län

Studien visar att andelen omhändertagna hundar var störst i Stockholms län under 2010, 2011 och 2012 (*Figur 2*). Anledningen till detta kan vara att det fanns fler människor och hundar per km² i länet i jämförelse med övriga län, så risken för kontakter och aggressivitet var större. Det skulle även kunna vara för att Stockholms län har större möjlighet att omhänderta hundar som orsakar skada eller en avsevärd olägenhet då de har en sektion med djurpolis, poliser som aktivt arbetar med ärenden kopplade till tillsynslagen (SFS 2007:1150) (Magnusson, 2010). I en intervju i tidsskriften Svensk Polis (Magnusson, 2010) berättas det att djurpoliserna i Stockholms län främst arbetar med ärenden där hundar bitit hundar eller människor samt hundar som springer runt lösa och skrämmer människor. I Göteborg har en enhet startats där fyra poliser ska handlägga djurärenden (Beckman, 2012). Det hade varit intressant med en uppföljande studie kring det för att undersöka om det påverkar antalet omhändertaganden där hundar orsakat skada eller avsevärd olägenhet i Västra Götalands län.

I en studie av Guy *et al.* (2001a) visade det sig att 30 % av alla fall som granskades gällde angrepp på hundens familjemedlemmar och att de flesta bitolyckorna inte rapporterades. Antalet omhändertagna hundar hade eventuellt varit högre om alla fall där någon blivit biten eller anfallen hade anmälts. Anledningen till att anmälningar uteblir kan vara att majoriteten av fallen sker inom familjen (Guy *et al.*, 2001a) och att den egna hunden eller familjemedlemmar inte anmäls trots att hunden orsakat skada eller en avsevärd olägenhet. En studie av Guy *et al.* (2001b) visade att i majoriteten av de attacker som anmäldes var anmälan mot en för offret helt okänd hund. Det kan tyda på att rädslan för en okänd hund är större och skapar en kraftigare reaktion hos den anfallne.

Studien visar att andelen omhändertaganden tenderar att minska i gruppen ”övriga län” medan den tenderade att öka Skånes län (*Figur 2*). För Stockholms län och Västra Götalands län var det svårt att tyda någon trend. Vad den ökande andelen omhändertaganden i Skånes län beror på går inte att avgöra men en orsak kan vara att förbudet mot 13 raser i Danmark [(den danska...) lagen (2005:259) om hundar (Hundeloven)] kom 2010. Förbudet i Danmark kan ha inneburit att fler hundar av dessa raser flyttades till Skånes län då länet har förbindelser med Danmark. Om det är anledningen till den ökande andelen kan det tyda på att de raser som förbjöds eventuellt har en högre risk att bli omhändertagna och därmed i större utsträckning orsakar skada eller avsevärd olägenhet. 2013 kom det dock ett förslag (2012/1 BSF 57) till ändring av [den danska...] lagen (2005:259) till den danska regeringen. Förslaget var att upphäva förbudet av de 13 raserna eftersom det saknades bevis för att de raserna skulle vara farligare än andra raser. Förslaget uppmanar även den danska regeringen att istället fokusera på ägarna. Det kan vara intressant att följa en eventuell utredning av frågan.

Farliga hundar

Hur farlig en hund är kan bero på hur aggressiv den är men framför allt beror det på storleken (Malm, 2006), en större hund har oftast större möjlighet att orsaka skada. En artikel av Hsu och Sun (2010) visar dock att chihuahua och taxar uppvisade en högre nivå av aggressivitet mot andra hundar och människor än många andra raser. Under 2010-2012 omhändertogs bara två hundar av mindre ras, en staffordshire bullterrier och en dansk-svensk gårdshund. Det kan därför diskuteras om större raser är aggressivare än mindre trots att en studie av Hsu och Sun (2010) visade motsatsen eller om det beror på att

omhändertagandet sker utifrån hundens möjlighet att orsaka skada på människor eller andra djur. Det kan även diskuteras om ett omhändertagande påverkas av ägarens förmåga att hantera hunden, små hundar är oftare lättare att hantera än större. Detta tar oss tillbaka till att problemet med aggressiva hundar kanske, som förslaget (2012/1 BSF 57) till ändring av [den danska...] lagen (2005:259) antyder, ligger hos ägaren och inte hos rasen. Förslaget (2012/1 BSF 57) till ändring av [den danska...] lagen (2005:259) ger som förslag att lagstiftningen ska fokusera på ägarens ansvar om bland annat hundens uppförande.

Det kan vara intressant att skilja på hundar som avlats för aggressivitet mot människor, exempelvis skydds- och vakthundar, och hundar som avlats för vara aggressiva mot andra hundar även om problemet eventuellt ligger hos ägaren. Trots att det enligt 19 § (1988:539) är förbjudet att avla på hundar med exempelvis extremt stor kamplust är det idag möjligt att träna och tävla i grenen skydd inom Svenska Kennelklubben (Svenska Kennelklubben, 2012c). Grenen innebär att hunden på förarens kommando ska anfälla en person som föraren bestämmer (Svenska Kennelklubben, 2012c). Svenska Kennelklubben tar samtidigt avstånd ifrån rasen Pitbullterrier då den anses ha osunda egenskaper (Svenska Kennelklubben, 2012b). Eftersom bruksraserna rottweiler och tysk schäferhund var två av de raser som förekom bland omhändertaganden under 2010, 2011 och 2012 (*Tabell 1*) borde eventuellt även aveln av bruksraser ses över. De hundar som avlats för att visa aggressivitet mot människor borde vara de hundar som också är potentiellt farligast för människor.

Vad som utlöser ett aggressivt beteende kan, som tidigare nämnts, vara flera olika saker, t.ex. på grund av rädsla (Galac & Knol, 1997; Ruefenacht *et al.*, 2002; King *et al.*, 2003), smärta (Hsu & Sun, 2010) eller dominans (Sherman *et al.*, 1996). Oftast beror beteendet på en kombination av flera faktorer (Malm, 2011). Ägarens ålder och mängden motion hunden får kan även påverka mängden aggression hunden visar (Guy *et al.*, 2001a). Hundägarens tidigare erfarenheter av hundar påverkar även förekomsten av beteendeproblem som exempelvis aggression (Jagoe & Serpell, 1996). Det hade därför varit intressant att undersöka om risken för ett omhändertagande är större för hundar med en viss typ av ägare. Det kan dessutom vara intressant att undersöka om anfall är vanligare mot människor alternativt mot andra hundar eller djur för att sedan kunna ta reda på om den ursprungliga användningen av rasen påverkar hur farlig rasen kan anses vara. Framtida forskning bör också belysa sambandet mellan omhändertaganden och hundägarnas kunskap och kompetens.

2011 sökte 360 personer vård efter att blivit bitna eller angripna av hund (Socialstyrelsen, 2013) men det skedde endast 51 stycken omhändertaganden (*Tabell 1*). Detta beror troligen på att det varit ens egen hund eller att olyckan aldrig anmäldes (Guy *et al.*, 2001a). Majoriteten av de bett som sker mot människor träffar armar och händer (Guy *et al.* 2001a) och skadorna blir eventuellt inte så allvarliga att de behöver anmälas. Enligt en studie av Guy *et al.* (2001a) är det vanligast att vuxna drabbas, risken att en hund eller ägare blir anmäld kanske är större om anfallet sker mot barn. Det hade varit intressant att undersöka vilka typer av raser som orsakat sådan skada att läkarvård är nödvändig för att på så sett kunna se om någon ras är farligare att hålla som husdjur.

Hundar som visar aggressivitet i samband med att de vaktar saker, människor eller hemmet samt de som visar aggression i samband med dominansbeteende är de hundar som orsakat sina ägare de allvarligaste skadorna, enligt en studie av Guy *et al.* (2001a). Att man inte väljer att åtgärda det problem som uppstått med sin egen hund kan bero på att den betar sig

som i en studie av Borchelt (1983) där hundarna oftast var sällskapliga och vänliga. Dock kunde hundarna snabbt skifta till att visa aggression för att sedan åter bli vänliga. Att hunden visar aggression mot familjemedlemmar bör dock tas på allvar då en studie av Guy *et al.* (2001b) visade att de flesta hundarna som attackerat en annan människa oftast hade bitit någon inom familjen tidigare.

Slutsatser

Andelen omhändertagna hundar är större för de utvalda raserna; amerikansk bulldog, amerikansk staffordshire terrier, boerboel, centralasiatisk ovtjarka, dogo argentino, fila brasileiro, kaukasisk ovtjarka, pitbullterrier, rottweiler, sarplaninac, staffordshire bullterrier, sydrysk ovtjarka och tosa än för såväl övriga renrasiga hundar och blandrashundar. Andelen omhändertagna blandrashundar minskade något under perioden 2010-2012.

Andelen omhändertagna hundar är större i Stockholms län än i övriga län. Andelen ökade dock i Skånes län under perioden 2010-2012. I gruppen ”övriga län” minskade andelen något samma period medan det inte fanns någon tydlig trend för Stockholms län och Västra Götalands län.

Studien talar därför för att det finns en skillnad i aggressivitet mellan raserna. Det är dock viktigt att komma ihåg att det som är rasegenskaper också är ett resultat av ägaren.

Populärvetenskaplig sammanfattning

Hunden härstammar från vargen och genom avel har människan lyckats ta fram många olika raser. Aggressivitet är ett av hundens ursprungliga beteenden som människan ännu inte avlat bort helt och förmågan att skada människor och djur finns kvar. Vad som utlöser ett aggressivt beteende är individuellt men kan exempelvis vara rädsla, smärta, sjukdom, tidigare upplevelser och erfarenheter. Oftast har aggressiviteten inte bara en orsak utan flera orsaker i kombination med varandra.

Hos vissa individer blir aggressiviteten för svår att hantera och därmed inte acceptabel för människor och andra hundar. Enligt svensk lagstiftning är det förbjudet att avla fram hundar med extremt stor kamplust och hundar som lätt blir retade och biter. Det är även förbjudet att avla fram hundar som bara med svårighet kan förmås bryta ett angrepp och hundar som har en benägenhet att rikta sitt kampintresse mot människor eller andra hundar.

2008 trädde en ny lag i kraft i Sverige. Lagen gjorde det möjligt för polismyndigheten att omhänderta hundar som orsakat skada eller avsevärd olägenhet. Det är upp till den enskilde polisen att avgöra vilken hund som ska omhändertas. Det innebär att vilka hundar som omhändertas i stor utsträckning påverkas av polisens erfarenheter och potentiella fördomar. Hundar som omhändertagits testas i liknande situationer som den omhändertagits för. Testet sker på ett säkert sätt där inga människor eller djur riskerar att komma till skada.

2011 förbjöds 13 hundraser i Danmark eftersom de ansågs vara för farliga. Raserna skulle fasas ut ur landets hundpopulation. I början av 2013 kom dock ett förslag om att upphäva lagstiftningen om de förbjudna hundarna då förbudet ansågs ha trätt i kraft utan bevis för att de 13 hundraserna skulle vara farligare än andra raser. I Sverige finns inget förbud mot några hundraser men den Svenska Kennelklubben tar avstånd från pitbullterrier eftersom den anses ha rasegenskaper som inte är sunda.

I media målas exempelvis raser som american staffordshire terrier, pitbullterrier och rottweiler målas upp som farliga hundar och därför gjordes en studie för att undersöka om några raser var vanligare förekommande vid omhändertagande än andra. Det undersöktes även om omhändertaganden var vanligare i något län än i andra.

Studien visar att andelen omhändertagna hundar är större för de utvalda påstått aggressiva raserna amerikansk bulldog, amerikansk staffordshire terrier, boerboel, centralasiatisk ovtjarka, dogo argentino, fila brasileiro, kaukasisk ovtjarka, pitbullterrier, rottweiler, sarplaninac, staffordshire bullterrier, sydrysk ovtjarka och tosa än för andra raser. Andelen omhändertagna blandrashundar minskade något under perioden 2010-2012, medan trenden för övriga rasgrupper inte var lika tydlig.

Studien visade även att andelen omhändertaganden är större i Stockholms län än i övriga län. Andelen ökade betydligt i Skånes län och minskade något i gruppen av län utanför de tre storstadsregionerna, medan trenden i Stockholms län och Västra Götalands län inte var lika tydlig.

Sammanfattningsvis antyder studien att hundar av vissa raser är mer aggressiva än andra. Mängden aggressivitet hos en individ beror dock även på hur den är uppvuxen och tränad samt på dess hälsa. I fortsatt forskning bör därför även effekterna av faktorer som ursprung,

uppfostran, ägarens ålder med mera studeras. Det är kanske i första hand ägaren och inte rasen som gör en hund farlig.

Tack

Jag vill tacka min handledare Jan Hultgren som genom att svara på alla mina frågor och bidragit med bra synpunkter hjälpt mig under arbetets gång. Jag vill även rikta ett tack till min vän Sofia Andersson som stöttat mig och hjälpt mig genom olika svårigheter med studien. Till sist vill jag också tacka min familj och övriga vänner som funnits där för mig.

Referenser

- Andersson, L. 2011. <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article13166553.ab> använd 2013-04-08.
- Beckman, F. 2012. <http://www.metro.se/goteborg/goteborg-far-egna-djurpoliser/EVHlja!9FzobXRslggA/> använd 2013-05-21.
- Borchelt, P. L. 1983. Aggressive behaviour of dogs kept as companion animals: classification and influence of sex, reproductive status and breed. *Applied animal ethology*. 10, 45 – 61.
- Boyd, C. M., Fotheringham, B., Litchfield, C., McBryde, I., Metzger, J. C., Scanlon, P., Somers, R., & Winefield, A. H. 2004. Fear of dogs in a community sample: Effects of age, gender and prior experience of canine aggression. *Anthrozoös*. 17, 146-166.
- [Danska...] lagen (2005:259) om hundar (Hundeloven).
- Djurskyddsförordningen (1988:539).
- Galac, S., & Knol, B. W. 1997. Fear-motivated aggression in dogs: Patient characteristics, diagnosis and therapy. *Animal Welfare*. 6, 9-15.
- Guy, N. C., Luescher, U. A., Dohoo, S. E., Spangler, E., Miller, J.B., Dohoo, I. R., & Bate, L. A. 2001a. A case series of biting dogs: characteristics of the dogs, their behaviour, and their victims. *Applied Animal Behaviour Science*. 74, 43-57.
- Guy, N. C., Luescher, U. A., Dohoo, S. E., Spangler, E., Miller, J.B., Dohoo, I. R., & Bate, L. A. 2001b. Risk factors for dog bites to owners in a general veterinary caseload. *Applied Animal Behaviour Science*. 74, 29-42.
- Hsu, Y., & Sun, L. 2010. Factors associated with aggressive responses in pet dogs. *Applied Animal Behaviour Science*. 123, 108–123.
- Jago, A., & Serpell, J. 1996. Owner characteristics and interactions and the prevalence of canine behavior problems. *Applied animal behavior science*. 47, 31 – 42.
- King, T., Hemsworth, P. H., & Coleman, G. J. 2003. Fear of novel and startling stimuli in domestic dogs. *Applied Animal Behaviour Science*. 82, 45–64.
- Lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter.
- Ljung, M. 2006. <http://www.gp.se/nyheter/goteborg/1.111125-kamphund-dodade-terriern-albin> använd 2013-04-08.
- Magnusson, K. 2010. <http://www.svenskpolis.se/Artikelarkiv/Artiklar-2010/maj-2010/Vad-gor-en-djurpolis/> använd 2013-05-14.
- Malm, K. 2006. Aggressivitet hos hundar. Skara, Tanke i tryck.

- Malm, K. 2011. Farliga hundar – Om hundars utsatthet och rättslösa ägare. Skara, Tanke i tryck.
- Netto & Planta. 1997. Behavioural testing for aggression in domestic dog. Applied animal behavior science. 52, 243 – 263.
- Nyhetspressen, 2011. <http://www.nyhetspressen.se/1453580.html> använd 2013-04-08.
- Ruefenacht, S., Gebhardt-Henrich, S., Miyake, T., & Gaillard, C. 2002. A behavior test on German Shepherd dogs: heritability of seven different traits. Applied Animal Behaviour Science. 79, 113-132.
- Sherman, C. K., Reisner, I. R., Taliaferro, L. A., & Houpt, K. A. 1996. Characteristics, treatment, and outcome of 99 cases of aggression between dogs. Applied Animal Behaviour Science. 47, 91 – 108.
- Siksjö, D. 2013. <http://www.expressen.se/nyheter/hunden-at-pa-min-arm/> använd 2013-04-08.
- Svartberg, K. 2006. Breed-typical behaviour in dogs – Historical remnants or recent constructs. Applied animal behaviour science. 96, 293 – 313.
- Svartberg, K., & Forkman, B. 2002. Personality traits in the domestic dog. Applied animal behaviour science. 79, 133 – 155.
- Svenska Kennelklubben. 2012a. <http://www.skk.se/hundraser/> använd 2013-04-08
- Svenska Kennelklubben. 2012b. <http://www.skk.se/om-skk/regler-policies-och-lagar/sa-tycker-vi/osunda-raser/> använd 2013-04-08.
- Svenska Kennelklubben. 2012c. <http://www.skk.se/prov-tavling/olika-prov-och-tavlingar/bruksprov/> använd 2013-05-14.
- Wayne & Ostrander. 1999. Origin, genetic diversity, and genome structure of the domestic dog. BioEssays. 21, 247 – 257.
- Westerlund, J. 2011. Polisens utvärdering av farliga hundar enligt lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter. Studentarbete 380. Inst. för husdjurens miljö och hälsa, Sveriges Lantbruksuniversitet, Skara.

Vid **Institutionen för husdjurens miljö och hälsa** finns tre publikationsserier:

- * **Avhandlingar:** Här publiceras masters- och licentiatavhandlingar
- * **Rapporter:** Här publiceras olika typer av vetenskapliga rapporter från institutionen.
- * **Studentarbeten:** Här publiceras olika typer av studentarbeten, bl.a. examensarbeten, vanligtvis omfattande 7,5-30 hp. Studentarbeten ingår som en obligatorisk del i olika program och syftar till att under handledning ge den studerande träning i att självständigt och på ett vetenskapligt sätt lösa en uppgift. Arbetenas innehåll, resultat och slutsatser bör således bedömas mot denna bakgrund.

Vill du veta mer om institutionens publikationer kan du hitta det här:
www.slu.se/husdjurmiljohalsa

DISTRIBUTION:

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för veterinärmedicin och
husdjursvetenskap
Institutionen för husdjurens miljö och hälsa
Box 234
532 23 Skara
Tel 0511-67000
E-post: hmh@slu.se
Hemsida:
www.slu.se/husdjurmiljohalsa

*Swedish University of Agricultural Sciences
Faculty of Veterinary Medicine and Animal
Science
Department of Animal Environment and Health
P.O.B. 234
SE-532 23 Skara, Sweden
Phone: +46 (0)511 67000
E-mail: hmh@slu.se
Homepage:
www.slu.se/animalenvironmenthealth*
